

15.000 holdon gazdálkodik Budapest, a nagybirtokos főváros

Szánt, vet, halászik, még versenylovat is tenyészt

Budapestnek milliónyi lakosa közül alig akad, aki tudná, hogy fővárosunk

földesúr, mégpedig a szó igazi értelmében nagybirtokos.

Ha *Illyefalvi* igazgató statisztikai évkönyve és saját szemünk nem bizonyítanak, el se mernők hinn.

A szép, mezőgazdasági művelés alatt álló birtokok itt vannak bent a város falain belül. Meg van a jószágigazgatási és gazdatiszti szervezet éppúgy, mint a eseléség, béresek, juhászok, kondások, csikósok, pásztrok, vincellérek, kapások, erdőőrök és kerülők, csószók, halászok, méhészek, vadászok, kertészek, mezőgazdasági napszámosok, kubikosok, aratók. Talán más néven szerepelnek s más ruhát hordanak, mint falun, de megvannak és a státusban is szerepelnek. A városgazdasági ügyosztály a mezőgazdasági, erdészeti és állattenyésztési ügyeknek legfőbb intézője. Az ügyosztály tanácsnoka a székesfőváros jószágkormányzója.

S van dolguk elég. Végtére is

majdnem 15.000 holdat

tesz ki a főváros birtoka, amelyben ugyan a be nem épített területek teszik ki a döntő mennyiséget, de azért 1318 kat. hold beépített terület is oda számít még. Szántóföld 8027 kat. hold, legelő 1094 kat. hold, rét 1045 kat. hold, erdő 3746 kat. hold, a többi kert (800 kat. hold), szőlő és megmunkálatlan terület. Ezenkívül a parkok terület-mennyisége 1.320.927 négyzetméter.

Buda és Pest egyesítése előtt a mai főváros mindkét része (helyesen: mindhárom része, mert Óbuda külön önálló volt) nagyban gazdálkolt. Ezernyi holdakat szántottak eköl, sokszáz vagon gabonáját esépeltek gépei; vadászatai és szüretei (Budán és Kőbányán) országosan híresek voltak. A polgármesterek minden évben megrendezték a nagy vadászatot s a kőbányai, meg a sashegyi szőlőben az ott lévő pincéknél és présházaknál a hetedhét országra szóló szüreti murikat, borfejtéseket és borkóstolókat.

Az aratás is ünneppel járt, a esépelés is; néhai *Kammermayer* Károly, majd *Bárczy* István polgármestersége alatt még megtartották a régi jó magyar szokásokat. Azóta a szőlők, néhány száz öl kivételével, kipusztultak, a pincék kiürültek, a szántóföldek beépültek vagy kertészetekké váltak, a sok zaj miatt a vad is elhagyta az erdőket, de azért még mindig akad fűrj, fogoly, fácán, nyúl, őz s néha átváltó szarvas és vaddisznó is. Tavaly még róka is került területekre. Vizivad, hal, rák és teknősbéka elég van a fővárosi vizeiben.

Budapest területén

öt neves mezőgazdasági intézet

működik és európai hírvű kísérleti állomások. Van azonkívül a fővárosnak gulyája, ménese, méntelepe, csikó-nevelője, tehenészete, sertésfal-kája és hízlaldája, baromfitelepe, vadaskertje, tenyészvikái és ménel,

senyt nyertek. A nagyobb, összefüggő birtoktestek haszonbérbe vannak adva.

A Sashegyen 25 hold, a Gellérthegyen 45 hold, a Csille-bércen, Ördög-ormon, Jánoshegyen és a Hármashatárhegyenél 1400 holdas gazdaság van. Ezek a főváros költségvetését sohasem terhelik, mert jövedelmezők. Budapest jó gazda. A gazdaságok szükségleteit mezőgazdasági iparosai látják el, Bognár, asztalos, lakatos, ács, kovács, pintér, nyerges, kötélverő van a főváros szolgálatában.

Lassan azonban mindent megszűntetnek. A területeket beépítik, az állatokat eladják, az erdőket, szőlőket kivágják, a vad pedig elmenekül a civilizáció zaja elől, a lovat kiszorítja a gép, a szarvasmarha és sertések vágóhídra kerülnek.

halastava, kutyannevelője és tenyészete; még magasvérű

amerikai trappereket is tenyészt

és paripái már nem egy nagy ver-